

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 1008201584
Dátum vydania rozhodnutia: 24.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1008201584.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: PhDr. L. B., CSc., narodený XX.XX.XXXX, bytom L., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Sd/153/2008-605 zo dňa 24. októbra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Sd/153/2008-605 zo dňa 24. októbra 2018 z m e ň u j e tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 23.12.2008 v spojení s rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X z 12.03.2009, v spojení s rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X z 25.10.2013 a zmenovým rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X z 25.02.2016 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Konanie pred krajským súdom

I.

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len krajský súd alebo súd prvého stupňa) napadnutým rozsudkom č. k. 6Sd/153/2008-605 zo dňa 24. októbra 2018 rozhodnutia odporcu číslo XXX XXX XXXX X z 23.12.2008, číslo XXX XXX XXXX X z 12.03.2009, číslo XXX XXX XXXX X z 23.10.2013 a číslo XXX XXX XXXX X z 25.02.2016 potvrdil. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd z predloženého administratívneho spisu mal preukázané nasledovný skutkový stav.

Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX zo dňa 13.01.2009 odporca vyhovel námietkam navrhovateľa a

zrušil napadnuté rozhodnutie navrhovateľom číslo XXX XXX XXXX zo dňa 24.07.2008, a to rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX zo dňa 23.12.2009, ktorým opätovne rozhodol o jeho nároku na priznanie starobného dôchodku a určil priemerný osobný mzdový fond ako podiel úhrnu osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia 1984 - 2004 určenom podľa ustanovenia § 63 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 244/2005 Z. z. Prehľad hodnôt osobných mzdových fondov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia a výpočet starobného dôchodku je uvedený v napadnutom rozhodnutí a v osobnom liste dôchodkového poistenia.

Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX zo dňa 12. 03. 2009 navrhovateľovi vznikol podľa ustanovenia § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nárok na starobný dôchodok získaním najmenej 10 rokov obdobia dôchodkového poistenia a dosiahnutím dôchodkového veku, ak poistenec dosiahol dôchodkový vek v období od 01. 01. 2004 do 31. 12. 2007. Pretože 60 rokov veku dosiahol 19. 04. 2004, dôchodkový vek podľa ustanovenia § 65 ods. 3 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. dosiahol pripočítaním deviatich kalendárnych mesiacov k veku 60 rokov, 19.01.2005. Navrhovateľ k 19. 01. 2005 získal 14 455 dní obdobia dôchodkového poistenia a presný rozpis je uvedený v priloženom osobnom liste dôchodkového poistenia (ďalej len „osobný list“). Podľa ustanovenia § 60 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z., rok dôchodkového poistenia je 365 dní dôchodkového poistenia. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ získal 39 rokov a 220 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok 19.01.2005. Suma starobného dôchodku je určená podľa ustanovenia § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Priemerný osobný mzdový bod je určený ako podiel úhrnu osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia a obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období. V rozhodujúcom období kalendárnych rokov 1984 až 2004 určenom podľa ustanovenia § 63 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z., navrhovateľ nezískal aspoň 22 kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body. Osobné mzdové body v týchto kalendárnych rokoch sa zisťujú osobitne za každý kalendárny rok, a to ako podiel úhrnu vymeriavacích základov, z ktorých sa platí poistné na dôchodkové poistenie a všeobecného vymeriavacieho základu uvedeného v prílohe č. 3 k zákonu č. 461/2003 Z. z. a v opatreniach Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje suma všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok 2003. Poistencovi, ktorý v niektorom kalendárnom roku rozhodujúceho obdobia získal obdobie dôchodkového poistenia podľa ustanovenia § 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., patrí za takýto kalendárny rok osobný mzdový bod, ktorého hodnota je 0,3. Takýto kalendárny rok sa z rozhodujúceho obdobia vylučuje a na výpočet priemerného osobného mzdového bodu sa vylúči aj počet dní kalendárneho roka obdobia dôchodkového poistenia. Ak takéto obdobie dôchodkového poistenia netrvalo celý kalendárny rok, patrí pomerná časť hodnoty osobného mzdového bodu pripadajúca na túto časť kalendárneho roka podľa ustanovenia § 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. Pretože navrhovateľ získal náhradnú dobu podľa ustanovenia § 9 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, a získal dobu inej vojenskej služby alebo dobu civilnej služby v kalendárnom roku 1973 - 120 dní, v kalendárnom roku 1974 - 242 dní, v kalendárnom roku 1983 - 253 dní, patrí mu za toto obdobie pomerná časť osobného mzdového bodu 0,3. Úhrn osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia je 28,8356. Navrhovateľ získal v rozhodujúcom období úhrnom 7 852 dní dôchodkového poistenia, to znamená 21,5124 rokov dôchodkového poistenia podľa ustanovenia § 63 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Podiel úhrnu osobných mzdových bodov a rokov dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, priemerný osobný mzdový bod, je 1,3405. Podľa ustanovenia § 63 ods. 3 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. sa priemerný osobný mzdový bod v hodnote nižšej ako 1,25 započítava v plnej výške, z hodnoty od 1,25 do hodnoty neprevyšujúcej hodnotu 3 sa v roku 2005 započítava 60 %. V súlade s uvedeným je hodnota priemerného osobného mzdového bodu 1,3043. Navrhovateľ získal ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok, t.j. k 19. 01. 2005 14 455 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo na účely výpočtu starobného dôchodku je 39,6028 rokov dôchodkového poistenia. Na základe vyjadrenia Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava bolo zistené, že navrhovateľ v období od 01.01.1990 do 30.06.1993 nebol dôchodkovo poistený, a preto sa obdobie od 01.01.1990 do 30.06.1993 na výpočet sumy starobného dôchodku nezohľadňuje. Z vyjadrenia Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava zo dňa 25.04.2013 vyplýva, že podľa Výhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb. do 31.12.1989 je príjmom umelca jeho hrubý príjem umeleckej činnosti znížený o skutočné režijné náklady

spojené s touto činnosťou, ak podlieha dani. Od 01.05.1990 došlo k zmene zákona, v zmysle ktorej mali umelci povinnosť prihlásiť sa do Sociálnej poisťovne a platiť poisťné z vymeriavacieho základu, ktorý si určili. Navrhovateľ sa do príslušnej regionálnej poisťovne neprihlásil, a preto nebol dôchodkovo zabezpečený. Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava zaslala odporcovi opravný evidenčný list dôchodkového zabezpečenia, ktorý opätovne posúdil nárok na starobný dôchodok. Do rozhodujúceho obdobia pre zistenie priemerného osobného mzdového bodu patrí aj obdobie od 01. 07. 1961 do 31. 08. 1962, a od 01. 07. 1967 do 31.07.1967. Vzhľadom na to, že o nároku na starobný dôchodok navrhovateľa nebolo rozhodnuté do 30.06.2005 a konanie o dôchodkovej dávke sa nezačalo pred 01.07.2005, v súlade s ustanovením § 293d zákona č. 461/2003 Z. z., rozhodujúcim obdobím na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred 01. 01.1984. Podľa ustanovenia § 293d zákona č. 461/2003 Z. z., na dôchodkové dávky právoplatne priznané do 30.06.2005 a na dôchodkové dávky, o ktorých konanie začaté pred 01.07.2005 nebolo právoplatne skončené do 30.06.2005 sa ustanovenie § 63 v znení účinnom od 01.07.2005 nepoužije. Osobné mzdové body v týchto kalendárnych rokoch sa zisťujú osobitne za každý kalendárny rok, a to ako podiel úhrnu vymeriavacích základov, z ktorých sa platí poisťné na dôchodkom poistení, a všeobecného vymeriavacieho základu uvedeného v prílohe č. 3 k zákonu č. 461/2003 Z. z. a v opatrení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje suma všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok 2003. Poistencovi, ktorý v niektorom kalendárnom roku rozhodujúceho obdobia získal obdobie dôchodkového poistenia podľa ustanovenia § 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. patrí za takýto kalendárny rok osobný mzdový bod, ktorého hodnota je 0,3. Takýto kalendárny rok sa z rozhodujúceho obdobia vylučuje a na výpočet priemerného osobného mzdového bodu sa vylúči aj počet dní kalendárneho roka obdobia dôchodkového poistenia. Ak takéto obdobie dôchodkového poistenia netrvalo celý kalendárny rok, patrí pomerná časť hodnoty osobného mzdového bodu pripadajúca na túto časť kalendárneho roka podľa ustanovenia § 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. Nakoľko navrhovateľ získal náhradnú dobu podľa ustanovenia § 9 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, preukázal dobu štúdia, ktorá sa hodnotí ako zamestnanie a získal dobu inej vojenskej služby alebo dobu civilnej služby v kalendárnom roku 1958 - 122 dní, v kalendárnom roku 1961 - 181 dní, v kalendárnom roku 1962 - 244 dní, v kalendárnom roku 1971 - 181 dní, v kalendárnom roku 1973 - 120 dní, v kalendárnom roku 1974 - 242 dní, v kalendárnom roku 1983 - 253 dní, patrí mu za tieto obdobia pomerná časť osobného mzdového bodu 0,3. Úhrn osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia je 26,5884. Navrhovateľ získal v rozhodujúcom období úhrnom 7 914 dní dôchodkového poistenia, to znamená 21,6822 rokov dôchodkového poistenia podľa ustanovenia § 63 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Podiel úhrnu osobných mzdových bodov a rokov dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, priemerný osobný mzdový bod, je 1,2263. Podľa ustanovenia § 63 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. sa priemerný osobný mzdový bod v hodnote nižšej ako 1,25 započítava v plnej výške. V súlade s uvedeným je hodnota priemerného osobného mzdového bodu 1,2263. Navrhovateľ získal ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok, t. j. k 19. 01. 2005, 13 178 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo na účely výpočtu starobného dôchodku je 36,1042 rokov dôchodkového poistenia. Aktuálna dôchodková hodnota platná k 19.01.2005 je podľa ustanovenia § 64 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. 195,31 Sk.

Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX zo dňa 23.12.2009 odporca opätovne rozhodol o jeho nároku na priznanie starobného dôchodku a určil priemerný osobný mzdový fond ako podiel úhrnu osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia 1984 - 2004 určenom podľa ustanovenia § 63 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. Prehľad hodnôt osobných mzdových fondov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia a výpočet starobného dôchodku je uvedený v napadnutom rozhodnutí a v osobnom liste dôchodkového poistenia.

Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 25.10.2013 odporca navrhovateľovi znížil starobný dôchodok a doplnil v časti odôvodnenia, bez zmeny výroku, a to z dôvodu vylúčenia doby poistenia od 01.01.1990 do 30.06.1993, nakoľko navrhovateľ nebol v tomto období dôchodkovo poistený.

Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 25.02.2016 odporca navrhovateľovi znížil starobný dôchodok priznaný rozhodnutím zo dňa 25.10.2013, a to z dôvodu vylúčenia doby dôchodkového poistenia od 01.01.1990 do 30.06.1993, nakoľko navrhovateľ nebol v tomto období dôchodkovo poistený, a teda došlo k zmene rozhodujúceho obdobia na výpočet starobného dôchodku. Z tohto dôvodu bola navrhovateľovi suma starobného dôchodku prepočítaná a podľa ustanovenia § 65 a

ustanovenia § 112 ods. 3 a ods. 6 zákona číslo 461/2003 Z. z. bol starobný dôchodok navrhovateľa znížený od 04. 12. 2013 na sumu vo výške 439,60 EUR mesačne.

3. Krajský súd zákonnosť napadnutých rozhodnutí žalovaného správneho orgánu a konania im predchádzajúceho preskúmal v intenciách ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v platnom znení citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 13 ods. 2, v spojení s § 60 ods. 1, s § 66 ods. 1, s § 63 ods. 1, 6, 7, 8, s § 78 ods. 1, s § 293d, s § 195 ods. 1 až 3 uvedeného zákona, postupom podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (OSP) v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (SSP) a dospel k záveru o nedôvodnosti opravného prostriedku navrhovateľa.

4. Krajský súd posudzujúc zákonnosť rozhodnutí odporkyne vo vzťahu k námietke navrhovateľa, že obdobie, počas ktorého bol samostatne zárobkovou osobou, t.j. od 01.01.1990 do 30.06.1993, a za ktoré má zaplatené poistné na dôchodkové poistenie, nemal pri určení sumy dôchodku zhodnotené, krajský súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z osobného listu dôchodkového poistenia, že navrhovateľ v rozhodujúcom období kalendárnych rokov 1984 - 2004 nezískal celých 22 kalendárnych rokov dôchodkového poistenia, za ktoré možno určiť osobné mzdové body. Krajský súd mal v konaní preukázané, že navrhovateľ uhradil poistné na dôchodkové poistenie za obdobie od 01.05.1990 do 31.12.1990, a že nepreukázal odporcovi úhradu poistného na dôchodkové poistenie za obdobie od 01.01.1991 do 31.12.1991 a za obdobie od 01.01.1992 do 30.06. 1993. Navrhovateľ bol v rokoch 1972 - 1993 dôchodkovo poistený v Slovenskej republike a od 01.07.1993 bol poistený v Maďarsku. Z opravného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia vydaného Sociálnou poisťovňou, pobočkou Bratislava mal krajský súd preukázané, že obdobie dôchodkového poistenia navrhovateľa ako samostatne zárobkovo činné osoby trvalo od 01.01.1990 do 30.06.1993, v ktorom však navrhovateľ nebol nepretržite dôchodkovo poistený, pretože má za toto obdobie zaplatené poistné na dôchodkové poistenie iba od 01.05.1990 do 31.12.1990.

5. Krajský súd považoval za nedôvodnú námietku navrhovateľa, ktorou namietal, že odporca nesprávne stanovil obdobie dôchodkového poistenia, keď navrhovateľovi nezohľadnil pri výpočte starobného dôchodku obdobie, kedy nebol dôchodkovo poistený. Podľa názoru krajského súdu odporca postupoval v súlade s ustanovením § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého, obdobie dôchodkového poistenia je obdobie povinného dôchodkového poistenia, obdobie dobrovoľného dôchodkového poistenia, ak za tieto obdobia, okrem období uvedených v ustanovení § 140 zákona č. 461/2003 Z. z. bolo zaplatené poistné na dôchodkové poistenie podľa tohto zákona, a ak tento zákon neustanovuje inak, a je v súlade so zisteným skutkovým stavom preukázaným na základe osobného listu dôchodkového poistenia navrhovateľa a opravného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia vydaného Sociálnou poisťovňou, pobočkou Bratislava, nakoľko po vylúčení uvedenej doby poistenia, kedy navrhovateľ nebol dôchodkovo poistený, sa zmenilo rozhodujúce obdobie na výpočet starobného dôchodku.

6. Krajský súd za nedôvodnú považoval aj námietku navrhovateľa, ktorou namietal, že odporca pri výpočte sumy starobného dôchodku použil „celoročný“ všeobecný vymeriavací základ, a nie pomerný. Krajský súd vo vzťahu k uvedenej námietke dospel k záveru, že odporca správne aplikoval ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., v zmysle ktorého všeobecný vymeriavací základ je 12-násobok priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za príslušný kalendárny rok. Všeobecné vymeriavacie základy v kalendárnych rokoch pred rokom 2003 sú uvedené v prílohe č. 3 k zákonu a suma všeobecného vymeriavacieho základu po roku 2002 za príslušný kalendárny rok sa ustanoví opatrením, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, najneskôr do 30.04. kalendárneho roka nasledujúceho po príslušnom kalendárnom roku.

7. Krajský súd ako nedôvodnú vyhodnotil tiež námietku navrhovateľa, že odporca nerešpektoval zmeny sociálneho zabezpečenia v priebehu roka 1990, t.j. prechodu zročného príjmu na zvolený základ, a tým nezákonne znížil jeho osobný mzdový bod. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava zo dňa

22.07.2009 krajský súd zistil, že osobný vymeriavací základ za rok 1990 bol vypočítaný v sume vo výške 33 929 Sk, a z osobného listu dôchodkového poistenia navrhovateľa zistil, že osobné mzdové body v jednotlivých kalendárnych rokoch boli zistené za každý kalendárny rok, a to ako podiel úhrnu vymeriavacích základov, z ktorých sa platí poistné na dôchodkom poistenie, a všeobecného vymeriavacieho základu uvedeného v prílohe č. 3 k zákonu č. 461/2003 Z. z. a v opatrení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje suma všeobecného vymeriavacieho základu za príslušný kalendárny rok. Krajský súd konštatoval, že navrhovateľ získal náhradnú dobu v súlade s ustanovením § 9 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, keď preukázal dobu štúdia, ktorá sa hodnotí ako zamestnanie a získal dobu inej vojenskej služby alebo dobu civilnej služby v kalendárnom roku 1958 - 122 dní, v kalendárnom roku 1961 - 181 dní, v kalendárnom roku 1962 - 244 dní, v kalendárnom roku 1971 - 181 dní, v kalendárnom roku 1973 - 120 dní, v kalendárnom roku 1974 - 242 dní, v kalendárnom roku 1983 - 253 dní, a preto mu patrí za tieto obdobia pomerná časť osobného mzdového bodu 0,3, a teda úhrn osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia je odporcom správne stanovený vo výške 26,5884. Podľa názoru krajského súdu odporca postupoval v súlade s ustanovením § 63 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., keď v napadnutom rozhodnutí stanovil, že navrhovateľ v rozhodujúcom období získal úhrnom 7 914 dní dôchodkového poistenia, t. j. 21,6822 rokov dôchodkového poistenia a určil priemerný osobný mzdový bod - 1,2263, ako podiel úhrnu osobných mzdových bodov a rokov dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období a ďalej podľa ustanovenia § 63 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., keď priemerný osobný mzdový bod v hodnote nižšej ako 1,25 započítal v plnej výške, poukázom na to, že navrhovateľ ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok, t. j. k 19. 01. 2005 získal 13 178 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo na účely výpočtu starobného dôchodku je 36,1042 rokov dôchodkového poistenia.

8. Podľa názoru krajského súdu odporca správne postupoval pri stanovení priemerného osobného mzdového fondu, vzhľadom na skutočnosť, že o nároku na starobný dôchodok navrhovateľa nebolo rozhodnuté do 30.06.2005 a konanie o dôchodkovej dávke sa nezačalo pred 01.07.2005, v súlade s ustanovením § 293d zákona č. 461/2003 Z. z., rozhodujúcim obdobím na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred 01.01.1984. Krajský súd konštatoval, že podľa ustanovenia § 293 d zákona č. 461/2003 Z. z., na dôchodkové dávky právoplatne priznané do 30. 06. 2005 a na dôchodkové dávky, o ktorých konanie začaté pred 01.07.2005 nebolo právoplatne skončené do 30. 06. 2005, sa ustanovenie § 63 v znení účinnom od 01. 07. 2005 nepoužije. Krajský súd ďalej konštatoval, že navrhovateľ dosiahol vek 60 rokov dňa 19. 04. 2004 a dôchodkový vek dosiahol pripočítaním 9-tich kalendárnych mesiacov k veku 60 rokov, t. j. dňa 19. 01. 2005, a to v súlade s ustanovením § 65 ods. 3 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z., a teda ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok, t. j. k 19. 01. 2005 získal 13 178 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo na účely výpočtu starobného dôchodku je 36,1042 rokov dôchodkového poistenia a teda podľa ustanovenia § 64 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., aktuálna dôchodková hodnota platná k 19.01.2005, je 195,31 Sk.

9. Krajský súd poukázal na to, že zákon nepozná tzv. „rezervovanie si voči odporcovi právo na uplatnenie náhrady všetkých majetkových škôd a nemajetkovej ujmy, ktorú mal navrhovateľovi úmyselne spôsobiť odporca nezákonným rozhodnutím zo dňa 24.04.2008, alebo spôsobiť“. Dal do pozornosti, že v danom prípade sa jedná o konanie v správnom súdnictve podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého, súdy preskúmajú na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, a preto si navrhovateľ voči odporcovi v rámci tohto konania nemohol uplatniť žiadne hmotné nároky, a z tohto dôvodu sa súd nimi nezaoberal. V danej súvislosti krajský súd uviedol, že aj keby boli napadnuté rozhodnutia zrušené odporcom, nie je v jeho právomoci zaviazat' odporcu k vydaniu nového rozhodnutia v určenej lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku, nakoľko napadnuté rozhodnutie môže v zmysle ustanovení § 250j ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku buď potvrdiť alebo zrušiť.

10. Krajský súd po preskúmaní napadnutých rozhodnutí odporcu, vrátane jeho postupov, priloženú spisovú dokumentáciu v celom rozsahu dospel k záveru, že odporca v danej veci presne a úplne zistil skutočný stav veci, v súlade s ustanovením § 195 ods. 1 až 3 zákona č. 461/2003 Z. z., a správne

aplikoval ustanovenia zákona, a preto napadnuté rozhodnutia odporcu - číslo XXX XXX XXXX zo dňa 23.12.2008 v spojení s rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 12.03.2009, v spojení s rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 25.10.2013 a zmenovým rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 25.02.2016, ako vecne správne potvrdil.

11. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 prvej vety O. s. p. v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p. Navrhovateľ nebol v konaní úspešný, preto mu trovy konania nepriznal a úspešnému odporcovi z dôvodu, že si trovy konania voči navrhovateľovi neuplatnil.

II.

Odvolanie navrhovateľa proti rozsudku krajského súdu

12. Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Sd 153/2008-605 zo dňa 24. októbra 2018 podľa ust. § 250ja ods. 3 posledná veta OSP v spojení s § 221 OSP z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ OSP zrušil a vec mu vrátil na nové konanie v zmysle § 246 ods. 1, § 250l ods. 2 v spojení s § 221 ods. 2 OSP.

13. Navrhovateľ v dôvodoch odvolania poukazom na skutkové zistenia namietal, že skutkové závery krajského súdu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a rovnako tiež právne závery prvostupňového súdu sú bez opory v právnych predpisoch. Navrhovateľ predovšetkým namietal, že vo veci rozhodol nezákonný sudca (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ OSP, v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ OSP). Navrhovateľ dôvodil, že keďže súd bol nesprávne obsadený, došlo k porušeniu práv ustanovených v § 205a ods. 1 písm. a/, v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ OSP, v spojení s čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, s čl. 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, s § 3 ods. 3, 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v spojení s § 50 ods. 2 písm. a/, § 51 ods. 1, 2, 4 písm. b/, ods. 9 citovaného zákona. Navrhovateľ uviedol, že na pojednávaní krajského súdu dňa 24. 10. 2018 mu bola konajúcou sudkyňou oznámená zmena zákonného sudcu v predmetnej právnej veci, ku ktorej prišlo ešte dňa 1. 3. 2018 z dôvodu, že predchádzajúca konajúca sudkyňa v prejednávanej právnej veci JUDr. Milota Tóthová vo februári 2018 odišla do dôchodku. K zmene zákonného sudcu v prejednávanej veci na JUDr. Martu Barkovú došlo na základe dodatku č. 3 Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2018, avšak už bez pridelenia súdnych vecí náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom, považujúc za nepochybné, že veci pred tým patriace sudkyňi JUDr. Milote Tóthovej boli len prepísané z odchádzajúcej sudkyne na prichádzajúcu sudkyňou bez zabezpečenia zákonom obligatórne stanoveného postupu náhodného pridelenia pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom. Navrhovateľ mal za to, že takýto spôsob pridelenia vecí sudcovi predmetného súdneho konania je tak v priamom rozpore s § 51 ods. 1, ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z. z. Dôvodil, že ak v danom prípade bol do predmetného súdneho konania ustanovený nezákonný sudca, takéto porušenie alebo obídienie zákonom stanoveného postupu pri pridelení vecí náhodným výberom sudcu je súčasne porušením jeho ústavných práv ako účastníka predmetného konania v právnom postavení navrhovateľa a to porušením práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V danej súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu IV. ÚS 10/02 zo dňa 4. 9. 2002, IV. ÚS 345/09, I. ÚS 448/2016 z 31. augusta 2017, IV. ÚS 116/2011, IV. ÚS 170/2014. Záverom uvedenej námietky navrhovateľ uviedol, že porušenie vopred určených zákonných pravidiel pri zmene zákonného sudcu v zmysle § 51 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z. z. je súčasne v zmysle konštatovania Ústavného súdu SR nielen porušením ústavou garantovaného práva účastníka konania na zákonného sudcu, ale aj porušením jeho základných ľudských práv a slobôd ako účastníka predmetného konania v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

14. Navrhovateľ ďalej namietal, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, tvrdiac, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 205 ods. 2 písm. b/ OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ OSP. Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 205 ods. 2 písm. b/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ s § 122 ods. 1, s § 123 OSP, v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy

SR v spojení s čl. 48 ods. 2, čl. 152 ods. 4 navrhovateľ vytýkal konajúcej sudkyňi, že napriek tomu, že už v predvolaní na ústne pojednávanie vo veci stanovené dňa 24. 10. 2018 vyzvala procesné strany, aby si v záujme procesnej ekonomiky pripravili svoje vyjadrenia na pojednávaní písomne, na samotnom pojednávaní mu sudkyňa povolila prečítať z pripraveného písomného vyjadrenia len 8 strán, takže v zmysle pokynu sudkyne vybral len tie strany, ktoré obsahovali v krátko zhrnuté nedoriešené a sériu vôbec neprejednávaných bodov s pomenovaním právneho podkladu a s aktualizovaným návrhom na rozsudok, pričom už po prečítaní štyroch strán jeho vyjadrenia ho zastavila, čím neodznali veľmi podstatné body jeho vyjadrenia, ktoré chcel súdu na pojednávaní predniesť. Vytýkal súdu, že nijak nereagoval na ním vznesené návrhy a námietky, pričom v konaní sa dopustil ďalšej vady, keďže nielenže na záver uznesením nevyhlásil dokazovanie za skončené v zmysle § 118 ods. 4 OSP, ale súčasne na pojednávaní ani nepoučil účastníkov konania podľa § 120 ods. 4 OSP o tom, že účastníci majú povinnosť označiť alebo predložiť dôkazy najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy označené a predložené neskôr sa neprihliada. Mal za to, že takéto poučenie je podľa § 120 ods. 4 OSP zo zákona nevyhnutnou náležitosťou občianskoprávneho konania podľa OSP a musí byť dané účastníkom pred ukončením dokazovania vo veci. Navrhovateľ ďalej namietal, že postupom krajského súdu na pojednávaní dňa 24. 10. 2018 bolo mu znemožnené vyjadriť sa priamo na pojednávaní ku všetkým vykonaným dôkazom a všetkým zásadným skutočnostiam daného prípadu, pričom súd na tomto pojednávaní porušil ďalšie ustanovenia OSP, keď napriek uvedeným pochybeniam na tomto pojednávaní rozhodol meritórne vo veci, čím bolo závažným spôsobom zasiahnuté do jeho ústavou garantovaných práv, ako aj garantovaných čl. 6 ods. 1 Dohovoru. V danej súvislosti navrhovateľ poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS 75/96, I. ÚS 49/01 a rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Ninedost - Huber v. Švajčiarsko, 1997-I, s. 108, § 24, Krčmář v. Česká republika z 3. marca 2000, § 40, Trančíková proti Slovenskej republike. Záverom uvedenej námietky navrhovateľ zdôraznil, že postupom na pojednávaní súdu dňa 24. 10. 2018 bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, keďže takýmto postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ OSP.

15. Navrhovateľ ďalej namietal, že súd prvého stupňa nevykonával navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, čím nedostatočne zistil skutkový stav veci (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ OSP). Vytýkal súdu prvého stupňa, že úplne nezistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Dôvodil, že zásadnou skutočnosťou daného právneho sporu sú listinné dôkazy, ktoré krajskému súdu predložil ohľadne jeho dôchodkového poistenia ako samostatne zárobkovo činné osoby od 1. 1. 1990 do 30. 6. 1993, označené v odvolaní pod bodom 1 až 8. Vytýkal súdu prvého stupňa, že predloženými dôkazmi sa nijak nezaoberal, ani ich neuviedol v rozsudku vo výpočte dôkazov, ktorými sa v predmetnej veci zaoberal, hoci tieto sú riadnou súčasťou spisového materiálu a počas celého súdneho konania na ne poukazoval. Ďalej vytýkal krajskému súdu, že v odôvodnení napadnutého rozsudku sa zásadnými listinnými dôkazmi nijako nezaoberal, tieto ani nepožal do svojho odôvodnenia a nijako ich vlastnými úvahami nevyhodnotil, a to či už na prospech jeho argumentácie alebo odporkyne. Navrhovateľ dôvodil, že týmto postupom súdu tak došlo nielen k porušeniu jeho práva na odôvodnenie, ale nevykonaním a riadnym nevyhodnotením týchto dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností daného prípadu krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci. Navrhovateľ vyslovil názor, že uvedené predložené listinné dôkazy jednoznačne a bez pochybností preukazujú, že bol v uvedenom rozhodnom období riadne dôchodkovo poistený, pričom úhradu predmetných poistných súm rovnako riadne dôkazne preukázal. Poukazom na to, že zápisnicu z vykonania dokazovania zo dňa 18. 11. 2015 súd prvého stupňa v rozsudku neuviedol, vytýkajúc vec prejednávanú sudkyňi, že sa tvárila, akoby neboli, navrhovateľ tvrdil, že preto bolo povinnosťou prvostupňového súdu vykonať opätovne dokazovanie pred rozsudkom. Tiež poukázal na to, že sem patrí aj séria nevykonaných dôkazov, ani prejednaných a v rozsudku vôbec spomenutých bodov, ktoré predkladal súdu po sfaľovaní podkladu rozhodnutia po doručení dvoch rozhodnutí o dôchodkoch postavených na sfaľovaní doby poistenia už tretím zmenovom t. j. v 4. rozhodnutí odporcu z 20. 10. 2013 a vo 4. zmenovom, t.j. v piatom rozhodnutí odporcu z 25. 2. 2016 a v ďalších podaniach, označených v odvolaní pod bodmi 01 až 10. Navrhovateľ tvrdil, že uvedené body a nevykonané dôkazy sú predmetom viacerých jeho podaní - v opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam odporkyne, ako aj vo vyjadreniach podaných počas celého

konania o dôchodok. Namietal, že krajský súd však bez toho, aby sa týmito predloženými listinnými dôkazmi v rozsudku vôbec bol akokoľvek zaoberal a riadne vyhodnotil, bez akýchkoľvek proti dôkazov a proti argumentov o sponchybní, prijal argumentáciu odporcu, ktorý jeho dôchodkové poistenie v danom období bez relevantného zdôvodnenia a dôkazov neakceptoval.

16. Navrhovateľ ďalej namietal porušenie jeho práva na odôvodnenie ako vadu v konaní podľa § 205 ods. 2 písm. b/ OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ OSP - právo na spravodlivý proces. Navrhovateľ citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 205 ods. 2 písm. b/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/, s § 157 ods. 2 OSP, s čl. 46 ods. 1 ústavy, s čl. 6 ods. 1 Dohovoru, uviedol, že v nadväznosti na námietky uvedené v bode 4 odvolania, v ktorom poukázal na skutočnosť, že súdu predložil konkrétne listinné dôkazy o rozhodujúcej otázke tohto sporu, ktoré dokazujú jeho poistenia od 1. 1. 1990 do 30. 6. 1993 a ktoré boli na 1. a 2. pojednávaní vykonané, ktorými sa však krajský súd v rozsudku nielenže nezaoberal a nijako v odôvodnení rozsudku nevyhodnotil, ale tieto krajský súd ani neuviedol v odôvodnení rozsudku, a to ani vo výpočte dôkazov, ktorými sa súd v predmetnej veci zaoberal, hoci tieto dôkazy sú riadnou súčasťou súdneho spisu. Navrhovateľ zdôraznil, že nedostatočné a neúplné odôvodnenie prvostupňového súdneho rozsudku o podstatných otázkach predmetného sporu je porušením jeho práva na odôvodnenie, čo je porušením práva na spravodlivý proces, vyplývajúce z čl. 6 Dohovoru, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy. V danej súvislosti poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR II. ÚS 383/06, II. ÚS 85/06, III. ÚS 119/03, II. ÚS 78/05, III. ÚS 199/08, ako aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva. Navrhovateľ súčasne namietal prejav arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu z dôvodu, že predmetné listinné dôkazy nevykonal a nezaoberal sa nimi a nijako ich nevyhodnotil, čím neuviedol dostatok dôvodov, na ktorých rozsudok založil. V tejto súvislosti poukázal tiež na judikatúru Ústavného súdu SR - napr. I. ÚS 117/07, I. ÚS 114/08, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 170/2005 z 1. septembra 2007 a na rozhodnutie EŠLP vo veci Benderskiy proti Ukrajine - rozsudok z 15. novembra 2007 č. 22750/02.

17. Navrhovateľ ďalej namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ OSP.). Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 205 ods. 2 písm. f/, § 221 ods. 1 písm. h/ OSP navrhovateľ namietal, že popis obsahu žalobného návrhu v napadnutom rozsudku a to nielen v jeho konštatlačnej časti, ale aj v zistení skutkového stavu súdom je neúplný, zlomkový z celého obsahu žaloby. Navrhovateľ zdôraznil, že súd v napadnutom rozsudku vôbec nepovažoval za potrebné spomenúť zmanipulovanie (sfalšovanie) jeho doby poistenia odporcom v rozpore s jeho vlastnými pôvodnými evidenčnými listinami a vykonanými dôkazmi. Ďalej uviedol, že krajský súd v napadnutom rozsudku ani len nespomenul, že predchádzajúca sudkyňa na druhom pojednávaní vykonala dôkazy poistenia v novom systéme od 1. 5. 1990 do 30. 6. 1993, v zmysle ktorých bol prihlásený do nového systému poistenia a zaplatil všetky odvody na správny účet. Výtýkal tiež súdu prvého stupňa, že evidentne právne nesprávne vyhodnotil ním namietaný nesúlad napadnutého rozhodnutia odporcu so zákonom v určení hodnoty osobného mzdového bodu rozhodného obdobia za roky 1990 až 1993. Ďalej k veci uviedol, že do celkovej doby poistenia patrí doba štúdia a skutočné zamestnanie, pričom v jeho prípade zamestnanie znamená činnosť samostatného vedeckého pracovníka v slobodnom povolání od 1. 7. 1991 do 30. 6. 1993 poukazom na to, že táto doba do zmenového rozhodnutia odporcu z 25. 10. 2013 nebola sporná, avšak vtedy došlo k falšovaniu doby jeho poistenia, na ktorom odporca pretrval, napriek tomu že dôkazy opaku boli krajským súdom vykonané na druhom pojednávaní, čo však krajský súd v napadnutom rozsudku už nerešpektoval a ani to v ňom nespomínal. Navrhovateľ zdôraznil, že trvá na svojej požiadavke potvrdiť skutočný rozsah jeho dôchodkového poistenia v dĺžke 14 455 dní t. j. 39 rokov a 220 dní, čiže 39,6027 roka, a preto napadá rozsudok krajského súdu ako vecne a právne správny. Poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 63 ods. 8 a § 293d zákona č. 461/2003 Z. z. navrhovateľ tvrdil, že konanie o jeho dôchodku bolo začaté až žiadosťou o priznanie starobného dôchodku spísanou Sociálnou poisťovňou pobočka Bratislava 2 dňa 3. 12. 2007, teda po účinnosti novely zákona o sociálnom poistení zákonom č. 244/2005 Z. z. účinného od 1. 7. 2005, teda odporca bol povinný započítať 22 rokov do rozhodného obdobia a napriek tomu započítal iba 9,5 roka, ktorým konaním odporca vo všetkých svojich napadnutých rozhodnutiach porušil zákon a vo významnej miere tak poškodil jeho právom chránené záujmy. Namietal, že odporca nerešpektoval zákon, keď po celý čas

svojvoľne započítal rôzne rozhodné obdobia napriek tomu, že sám vo svojej evidencii mal potvrdené jeho poistenie v trvaní presne 22 rokov v postavení „umelca“. Ďalej navrhovateľ tvrdil, že pôvodný evidenčný list odporcu potvrdzuje, že sám evidoval rozhodné obdobie od 1. 7. 1971 do 30. 6. 1993 - je súčasťou súdneho spisového materiálu. Mal za to, že od 25. 10. 2013 odporca v zmenovom rozhodnutí z tohto dátumu o starobnom dôchodku hrubo zmanipuloval dobu jeho poistenia, na ktorom odporca pretrváva aj vo svojom následnom zmenovom rozhodnutí zo dňa 25. 2. 2016 a to napriek tomu, že dôkazy opaku boli súdom vykonané na pojednávaní dňa 18. 11. 2015, čo však odporca ani krajský súd nerešpektovali. Tiež dôvodil, že takéto krátenie doby jeho celkového poistenia rozhodného obdobia spôsobuje, že ho odporca ako dôchodcu ukracuje na zaslúženom dôchodku vyplývajúceho z výšky skutočného zabezpečenia tak, že v zákonom období získal priemerný osobný mzdový bod 1,7098, čo znížil na 1,2263, čím výrazne znížil jeho dôchodok skoro o polovicu. Namietal, že krajský súd uvedenú skutočnosť v napadnutom rozsudku riadne nepreskúmal a vlastnými úvahami riadne nezdôvodnil, a len mechanicky vo svojom rozsudku prevzal celé odseky z príslušných zmenových rozhodnutí odporcu. Navrhovateľ tiež namietal, že odporca v rozpore s § 60 ods. 9 zákona o sociálnom poistení nesprávne vyhodnotil zápočet začiatku umeleckej činnosti (druhý polrok r. 1971, od 1. 7. do 31. 12.), čo krajský súd v napadnutom rozsudku riadne nepreskúmal, vlastnými právnymi úvahami nevyhodnotil a opätovne len mechanicky do svojho rozsudku prevzal celé odseky z príslušných zmenových rozhodnutí odporcu. Navrhovateľ zotrval aj na svojich požiadavkách o nesprávnom určení pomernej časti osobného mzdového bodu za ne celé roky 1971, 1973, 1974, 1983, 1990 a 1993. Mal za to, že odporca, ako aj krajský súd v napadnutom rozsudku týmto konaním hrubo porušil ústavu, v ktorej súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR o zákaze retroaktivity spätného uplatňovania právnych noriem - nález Ústavného súdu SR PL. ÚS 16/95 z 24. 5. 1995, IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06, IV. ÚS 49/2018, PL ÚS 15/98, IV. ÚS 49/2018. Rovnako navrhovateľ namietal nesprávny postup odporcu, ako aj súdu prvého stupňa pri určení osobného mzdového bodu v prípade základnej vojenskej služby, ako aj dočasnej práceneschopnosti. Zdôraznil, že napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorý je v úplnej zhode s konaním odporcu, arbitrárne pozmeňuje zákon, zmysel zákona, keď svojím konaním nerešpektuje ústavný zákaz o retroaktivite právnych predpisov, považujúc takéto konanie odporcu a krajského súdu za hrubé porušenie základov právneho štátu a porušovanie základných práv občana na spravodlivé a zákonné rozhodovanie orgánov štátu a štátom zriadených verejných inštitúcií. Záverom navrhovateľ opakovane uviedol, že celý text odôvodnenia napadnutého rozsudku pozostáva iba z doslovne alebo obsahovo vybraných textov napadnutých zmenových rozhodnutí odporcu bez samostatných vlastných právnych úvah súdu, ktoré ustanovenie § 157 ods. 2 OSP obligatórne v odôvodnení rozsudku súdu vyžaduje. Mal za to, že takýto postup krajského súdu je pritom dôvodom na zrušenie a vrátenie takéhoto rozsudku, v ktorom konajúci súd, ignorujúc podstatné námietky a návrhy rozsudkom poškodeného účastníka konania, mechanicky a bez v rozsudku riadne vyjadreného vlastného skúmania, prevezme od protistrany sporu celé odseky z napadnutých administratívnych rozhodnutí. V danej súvislosti navrhovateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 11Sžr/177/2011 zo dňa 10. 7. 2012, ako aj označenú judikatúru Ústavného súdu SR. Dôvodil, že ohľadom na citovaný rozsudok najvyššieho súdu napadnutý rozsudok krajského súdu je presne z rovnakých dôvodov pre absenciu riadneho odôvodnenia, keď do odôvodnenia svojho rozsudku iba prevzal a zopakoval dôvody odporcu z jeho napadnutých zmenových rozhodnutí bez akéhokoľvek náznaku vlastných úvah pri hodnotení ním vznesených námietok, vyjadrení a návrhov na vykonanie pre vec zásadných dôkazov, nepresvedčivý, arbitrárny a v konečnom dôsledku nepreskúmateľný. Navrhovateľ napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa považoval v rozpore s princípom právnej istoty ako jednej zo základných zásad právneho štátu.

III.

Vyjadrenie odporkyne k odvolaniu navrhovateľa

18. Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadrila. S dôvodmi, ktorými navrhovateľ v odvolaní namietal nezákonnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, nesúhlasila. Navrhovala, aby odvolací súd podľa § 219 OSP napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

19. V dôvodoch vyjadrenia odporkyňa vyslovila názor, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci,

na základe ktorého vec náležite právne posúdil, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí odporkyne. Uviedla, že navrhovateľ uvádza v odvolaní totožné námietky, s ktorými sa vysporiadala vo svojich písomných vyjadreniach z 18.11.2013, z 25.3.2013, 23.3.2016 a z 22.5.2017, a ktorých sa v celom rozsahu pridržiava. Trvala na vecnej správnosti napadnutých rozhodnutí. Odporkyňa súčasne podala návrh na vydanie opravného uznesenia rozsudku č. k. 6Sd 153/2018-605 z 24.10.2018 vzhľadom na chybu v písaní v dátume potvrdeného rozhodnutia Sociálnej poisťovni ústredie č. XXX XXX XXXX X z 25.10.2013.

IV.

Rozhodnutie najvyššieho súdu

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP a 491 SSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

21. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

22. Podľa § 491 ods. 1, 2 Správneho súdneho poriadku zákona č. 162/2015 Z. z. (SSP), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

23. Podľa § 492 ods. 1, 2 Správneho súdneho poriadku, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

24. Predmetom prieskumného konania na odvolacom súde bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Sd/153/2008-605 zo dňa 24. októbra 2018, ktorým krajský súd podľa § 250q ods. 2 veta prvá OSP potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 23.12.2008 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 12.03.2009, v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 23.10.2013 a zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 25.02.2016.

25. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku krajského súdu odvolací súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich najvyšší súd neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

26. Predmetom preskumavacieho súdneho konania v danej veci boli rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 23.12.2008, č. XXX XXX XXXX X z 12.03.2009, č. XXX XXX XXXX X z 25.10.2013 a č. XXX XXX XXXX X z 25.02.2016, ktorými odporkyňa rozhodovala o starobnom dôchodku navrhovateľa.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že v procese súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy napadnutého žalobou (opravným prostriedkom) nie je súdom skutkovým. V správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP). Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250l a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

28. Podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku upravujúcej rozhodovanie súdu o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov (§§ 250 l a nasl. OSP) sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a (§ 250 l ods. 1, 2 OSP). Konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu (§ 250m ods. 1 OSP). Súdny prieskum rozhodnutia správneho orgánu, napadnutého opravným prostriedkom účastníka správneho konania a konania mu predchádzajúceho súd vykoná na základe administratívneho spisu správneho orgánu (§ 250d ods. 1 OSP). Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia. O opravnom prostriedku rozhodne súd rozsudkom, ktorým preskúmané rozhodnutie buď potvrdí, alebo ho zruší a vráti na ďalšie konanie (§ 250q OSP). Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP). V rámci preskúmacieho súdneho konania súd skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP). V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach krajský súd nie je viazaný len rozsahom dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktorými navrhovateľ namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Krajský súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či správny orgán konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky súčasne dáva do pozornosti, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

30. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu zistil, že súd prvého stupňa v

danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutých rozhodnutí žalovaného správneho orgánu - odporkyne, náležite nepostupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutí odporkyne, napadnutých opravným prostriedkom navrhovateľa, nevykonal v súlade s platnou právnou úpravou zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v spojení s právnou úpravou naň nadväzujúcou, keďže nechal bez povšimnutia zásadné otázky navrhovateľom nastolené v opravných prostriedkoch týkajúce sa najmä nezapočítania poistnej doby do rozhodného obdobia pre výpočet starobného dôchodku a určenie mzdových bodov. Najvyšší súd po vykonaní súdneho prieskumu zákonnosti napadnutých rozhodnutí odporkyne pri aplikácii zákonnej úpravy uvedeného zákona postupom podľa Občianskeho súdneho poriadku dospel k inému záveru ako krajský súd, a to že napadnuté rozhodnutia odporkyne nie je možné považovať za vecne a právne správne z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a jeho nesprávneho právneho vyhodnotenia podmieňujúce predčasnosť rozhodnutia vo veci a súčasne z dôvodu nedostatočného zdôvodnenia správnej úvahy, na základe ktorej odporkyňa vyčísliť starobný dôchodok navrhovateľa, ponechajúc bez povšimnutia námietky navrhovateľa, ktorými namietal nesprávnosť započítania poistnej doby pre výpočet starobného dôchodku a nesprávne určenie mzdového bodu.

V.

Právne posúdenie odvolacím súdom

31. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

32. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

33. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

34. Z uvedených článkov ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

35. V danej súvislosti kasačný súd dáva tiež do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd konštatuje: „Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na

racionalnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

36. Podľa článku 39 ods. 1 Ústavy SR, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

37. Ústavné sociálne práva, i keď sú súčasťou katalógu základných práv a slobôd, vykazujú na rozdiel od iných ústavných základných práv inú právnu povahu. Táto odlišnosť je daná predovšetkým inou kvalitatívnou pozíciou štátu, keď základom sociálnych práv je rovnosť, sociálna bezpečnosť a spravodlivosť, na rozdiel od základných ústavných slobôd, základnou substanciou ktorých je sloboda [BARANCOVÁ, H. Slovenské a európske pracovné právo (slovenská a česká judikatúra európskych súdov), Žilina: Eurokodex, 2004, s. 987, ISBN 80-88931-32-0, s. 39].

38. Možno tiež v tejto súvislosti poukázať na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 8. decembra 2010 sp. zn. I. ÚS 306/2010, podľa ktorého cit.: „(...) Orgánom verejnej moci a predovšetkým súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu.“; prípadne aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. októbra 2007, sp. zn. III. ÚS 274/07, podľa ktorého cit.: „Orgány aplikujúce správne právo a spomedzi nich osobitne sudcovia pri rozhodovaní v správnom súdnictve sú oprávnení nedostatky zákonnej právnej úpravy svojím výkladom odstraňovať. Takéto odstraňovanie však nemožno považovať za legislatívnu činnosť, ktorá by narušala ústavný princíp trojdelenia štátnej moci. Sudca pri interpretácii normy správneho práva nesmie tvoriť, ale môže odhaľovať a formulovať vzťahy medzi jednotlivými právnymi normami vychádzajúc z účelu a zmyslu právnej úpravy.“ Rovnako najvyšší súd odkazuje na závery plynúce z nálezu Ústavného súdu Českej republiky z 21. januára 1999, sp. zn. III. ÚS 257/98, podľa ktorého cit.: „(...) Jednou z funkcií Ústavy, zvlášť ústavnú úpravu základných práv a svobôd, je jej "prozařování" celým právnym řádem. Smysl Ústavy spočívá nejen v úpravě základních práv a svobôd, jakož i institucionálního mechanismu a procesu utvářeni legitimních rozhodnutí štátu (resp. orgánů veřejné moci), nejen v přímé závaznosti Ústavy a v jejím postavení bezprostředního pramene práva, nýbrž i v nezbytnosti státních orgánů, resp. orgánů veřejné moci, interpretovat a aplikovat právo pohledem ochrany základních práv a svobôd.“

39. V tomto kontexte najvyšší súd poukazuje aj na princíp rovnosti, ktorý vo svetle prejednávanej veci úzko súvisí s princípom sociálneho štátu (Sozialstaat), ktorý zaväzuje štát, aby konal s cieľom vytvorenia spravodlivého sociálneho poriadku. Zatiaľ čo právny štát je vyjadrením zákazu svojvôle štátnej moci, či defenzívnej zložky ochrany práv jednotlivca pred svojvôľou štátu, a vnímaný v užšom zmysle ako negatívne formulovaný zákaz diskriminácie, princíp rovnosti predstavuje materiálny základ celej pozitívnej zákonodarnej činnosti i kontrolnej právomoci súdnictva. Ak právny sociálny štát požaduje od verejnej moci zaistenie rovnakého zaobchádzania pred zákonom a na základe zákona, tak rovnako požaduje jej viazanosť ústavným princípom rovnosti ľudí v dôstojnosti a právach. Tento pozitívny záväzok má zákonodarca uskutočňovať v oblasti regulácie nárokov osobitne zraniteľných skupín osôb prostredníctvom aktívnych opatrení, ktoré zaisťujú nediskriminačné zaobchádzanie s nimi, t.j. princíp rovnosti sa zasadzuje o zaistenie materiálnej spravodlivosti [BOUČKOVÁ, P.: Rovnost a sociální práva. Nakladatelství Auditorium s.r.o., Praha 2009, s. 198. ISBN 978-80-87284- 02-5, s. 81-82].

40. Vychádzajúc z uvedeného a zo skutkových okolností posudzovaného prípadu v nadväznosti na

právnú úpravu zákona o sociálnom poistení odvolací súd konštatuje, že základnou otázkou v preskúmanej veci je posúdenie, či odporkyňa pre správne určenie starobného dôchodku navrhovateľa správne zistila a správne posúdila poistné obdobie navrhovateľa a v nadväznosti na to, správne určila mzdový bod.

41. Skutkové zistenia v danej veci potvrdzujú, že odporkyňa starobný dôchodok navrhovateľovi priznala rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 23.12.2008, následne na základe opravného prostriedku navrhovateľa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 12.03.2009 a následne rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X z 25.10.2013 a zmenovým rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X z 25.02.2016. Z osobných listov dôchodkového poistenia tvoriacich neoddeliteľnú súčasť rozhodnutí zo dňa 23.12.2008 a z 12.3.2009 vyplýva, že odporkyňa započítala do obdobia dôchodkového poistenia navrhovateľa okrem iných poistných období aj roky 1990 až 1992 a prvý polrok roku 1993 (od 1.1.1990 do 30.6.1993). Z osobných listov dôchodkového poistenia tvoriacich neoddeliteľnú súčasť následných rozhodnutí zo dňa 25.10.2013 a 25.2.2016 vyplýva, že odporkyňa do obdobia dôchodkového poistenia navrhovateľa už obdobie rokov 1990 až 1993 nezapočítala, a to z dôvodu, že navrhovateľ nepreukázal, že v súlade so zákonom pre posudzované obdobie podal prihlášku na sociálne zabezpečenie osoby samostatne zárobkovo činné a za sledované obdobie neodviedol poistné. Z administratívneho spisu vyplýva, že odporkyňa vo veci priznania starobného dôchodku navrhovateľa okrem uvedených rozhodnutí o starobnom dôchodku navrhovateľa rozhodovala rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 6.2.2008 a z 24.7.2008, v ktorých podľa osobného listu dôchodkového poistenia za obdobie dôchodkového poistenia navrhovateľa tiež považovala obdobie rokov 1990 až 1993. Kasačný súd zo spisu krajského súdu, ktorého súčasť tvoril administratívny spis ďalej zistil, že navrhovateľ už v priebehu správneho konania o priznanie starobného dôchodku tvrdil, že podal prihlášku na sociálne zabezpečenie osoby samostatne zárobkovo činné zo dňa 17.12.1990, potvrdené Bratislavskou správou sociálneho zabezpečenia v Bratislave, a súčasne, že zaplatil sociálne poistenie za roky 1990 až 1993, o pravdivosti ktorého tvrdenia predložil listinné dôkazy - prihlášku na sociálne zabezpečenie osoby samostatne zárobkovo činné zo dňa 17.12.1990 a poštové poukážky o odvode sociálneho poistenia za roky 1990 až 1993.

42. Vychádzajúc zo skutkových okolností daného prípadu odvolací súd dospel k názoru, že odporkyňa v konaní a rozhodovaní o priznanie starobného dôchodku navrhovateľa veci nevenovala náležitú pozornosť, vyžadujúcu pre správne určenie obdobia dôchodkového poistenia a v tej súvislosti správneho určenia mzdového bodu pre správne vyčíslenie sumy starobného dôchodku, majúce za následok nedostatočné zistenie skutkového stavu veci v nadväznosti na nesprávne vyhodnotenie listinných podkladov predložených v administratívnom konaní samotným navrhovateľom. Pokiaľ odporkyňa v odôvodneniach rozhodnutí zo dňa 25.10.2013 a 25.2.2016 a následne vo vyjadreniach tvrdila, že sporné obdobie dôchodkové poistenia (roky 1990 až 1993) nemohla navrhovateľovi započítať, pretože z opravného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia vydaného Sociálnou poisťovňou, pobočkou Bratislava vyplýva, že navrhovateľ v tomto spornom období nebol dôchodkovo poistený, bolo jej povinnosťou posudzovať evidenčný list dôchodkového zabezpečenia vydaný Sociálnou poisťovňou, pobočkou Bratislava v kontexte s listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom, resp. vykonať ďalšie dokazovanie na preukázanie (ne)správnosti opravného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia vydaného Sociálnou poisťovňou, pobočkou Bratislava. Pokiaľ navrhovateľ predložil originály listinných dôkazov preukazujúcich jeho prihlásenie do sociálneho systému a zaplatenie dôchodkového poistenia za roky 1990 až 1993, treba vychádzať z premisy, že navrhovateľ splnil zákonné podmienky dôchodkového zabezpečenia aj pre sporné dôchodkové obdobie, pokiaľ sa nepreukáže opak.

43. Vychádzajúc z odôvodnenia posledných rozhodnutí odporkyne, ako aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd zistil, že tak odporkyňa, ako aj krajský súd doposiaľ nevenovali náležitú pozornosť skutočnosti, že navrhovateľ listinnými dôkazmi preukazoval sporné obdobie dôchodkového poistenia, keďže odporkyňa, ako aj krajský súd ponechali úplne bez povšimnutia skutkové zistenia vo vzťahu navrhovateľovho tvrdenia o zaplatení dôchodkového poistenia za roky 1990 až 1993, ako aj prihlásení sa do systému sociálneho zabezpečenia u Bratislavskej správe sociálneho zabezpečenia. Najvyššiemu súdu súčasne neuniklo pozornosti, že napriek rozsiahlemu odôvodneniu

napadnutého rozhodnutia krajského súdu, z jeho obsahu jasným a zrozumiteľným spôsobom nevyplýva právna úvaha súdu, na základe ktorej dospel k záveru o nedôvodnosti opravného prostriedku proti napadnutým rozhodnutiam odporkyne. Odvolací súd z uvedeného dôvodu prisvedčil argumentácii navrhovateľa uvedenej v odvolaní, ktorou namietal nedostatočné resp. nepresvedčivé a nezrozumiteľné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

44. V danej súvislosti kasačný súd upriamuje pozornosť na to, že problematike týkajúcej sa povinnosti náležite zdôvodniť rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd SR (napr. v nálezoch sp. zn. I. ÚS 243/07 <., I. ÚS 114/08 <., III. ÚS 36/2010 <.), ktorý vo svojej rozsiahlej judikatúre konštatuje, že procesným právom účastníka je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ustanovenia § 139 SSP (predtým § 157 OSP) znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie. Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj len „ESLP“) - napr. v rozhodnutí Kraska c. Švajčiarsko zo dňa 29.04.1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30, v ktorom konštatoval, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie. Rovnako ESLP pripomína, že rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku zo dňa 21.01.1999). Judikatúra ESLP a ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Teda súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, respektíve minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť zrejmé, že sa súd dostatočne a riadne vecou zaoberal a súčasne sa vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec.

45. Vzhľadom k uvedenému vyššie odvolací súd po vykonaní prieskumu rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutých rozhodnutí žalovaného správneho orgánu náležite nepostupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, keď v procese súdneho prieskumu nezameral svoju pozornosť k posúdeniu základnej otázky vo vzťahu k zákonnosti opravným prostriedkom napadnutých rozhodnutí odporkyne, spočívajúcej v správnom a úplnom určení doby dôchodkového poistenia navrhovateľa a v správnom určení výšky mzdového bodu vychádzajúc pri tom zo všetkých skutkových okolností daného prípadu.

46. Odvolací súd konštatuje, že tak odôvodnenie napadnutých rozhodnutí odporkyne, ako aj odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu nielenže nespĺňa zákonné podmienky ustanovené v § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení a v § 157 ods. 2 OSP, ale súčasne nespĺňa aj kritéria nastolené judikatúrou vyššie uvedenou, z ktorých dôvodov v jeho podstatnej časti nie je súladné s právami zakotvenými v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

47. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd v danej veci vyhodnotil námietky navrhovateľa uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu o nesprávnom postupe v konaní za dôvodné, ktoré spochybnili vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa. Vzhľadom na uvedené dôvody najvyšší súd využijúc pritom (aj vzhľadom na zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania) zákonom danú možnosť zmeny rozhodnutia krajského súdu a rozsudok krajského súdu postupom podľa § 492 ods. 1 SSP v spojení s § 250ja ods. 3, v spojení s § 250 l ods. 2, s § 246c ods. 1 a s § 220 OSP zmenil tak, že napadnuté rozhodnutia odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

48. Povinnosťou správneho orgánu v ďalšom konaní bude vo veci o žiadosti navrhovateľa na priznanie

starobného dôchodku opätovne konať v intenciách názoru odvolacieho súdu uvedeného vyššie a vo veci opätovne rozhodnúť vydaním jedného rozhodnutia pre zabezpečenie prehľadnosti a zrozumiteľnosti konania a rozhodovania o starobnom dôchodku navrhovateľa a súčasne svoje rozhodnutie náležite jasne a zrozumiteľne odôvodniť v súlade s § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení.

49. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 492 ods. 1 SSP a v spojení s § 250 l ods. 2, s § 246c ods. 1 a s § 151 ods. 1, 2 OSP. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal, napriek jeho úspechu v konaní, keďže si ich nevyčísľil a zo spisu nevyplývalo, že mu v súvislosti s konaním vznikli nejaké trovy.

50. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.